

Szepszis

dr. Ökrös Ilona

B-A-Z Megyei Kórház és Egyetemi Oktató Kórház

Miskolc

Központi Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Osztály

A szepszis epidemiológiája

Szepszis, többszervi elégtelenség az intenzív osztályokon a leggyakoribb halálok.

Előfordulás: 5 - 60%

Mortalitás: 30 - 70%

(A SIRS gyakorisága 52 - 92%

mortalitása 6 - 27%)

Definíciók I.

Consensus Conferencia, 1991. - Bone-kritériumok

SIRS (Systematic Inflammatory Response Syndrom):

- a szervezet nem-specifikus válaszreakciója külső behatásokra

2 vagy több tünet az alábbiak közül:

- pulzusszám > 90/min**
- légzésszám > 20/min, vagy PaCO₂ < 32 Hgmm**
- testhőmérséklet > 38 °C vagy < 36 °C**
- fvs > 12.000 ill. < 4.000 G/l**

A SIRS 1/3-a megy át szepszisbe

Definíciók II.

Szepszis:

- igazolt vagy feltételezett infekcióra jelentkező SIRS

Súlyos szepszis:

- szepszis szervi elégtelenséggel, hypoperfúzióval vagy hypotensioval

Szeptikus shock:

- szepszis hypotensioval, adequat folyadékbevitel ellenére
- hypotensio: a systoles RR < 90 Hgmm, vagy a csökkenés a kiindulási értékhez képest > 40 Hgmm és mással nem magyarázható

Definíciók III.

Többszervi elégtelenség (MOF - Multiple Organ Failure)

- beavatkozást igénylő többes szervelégtelenség

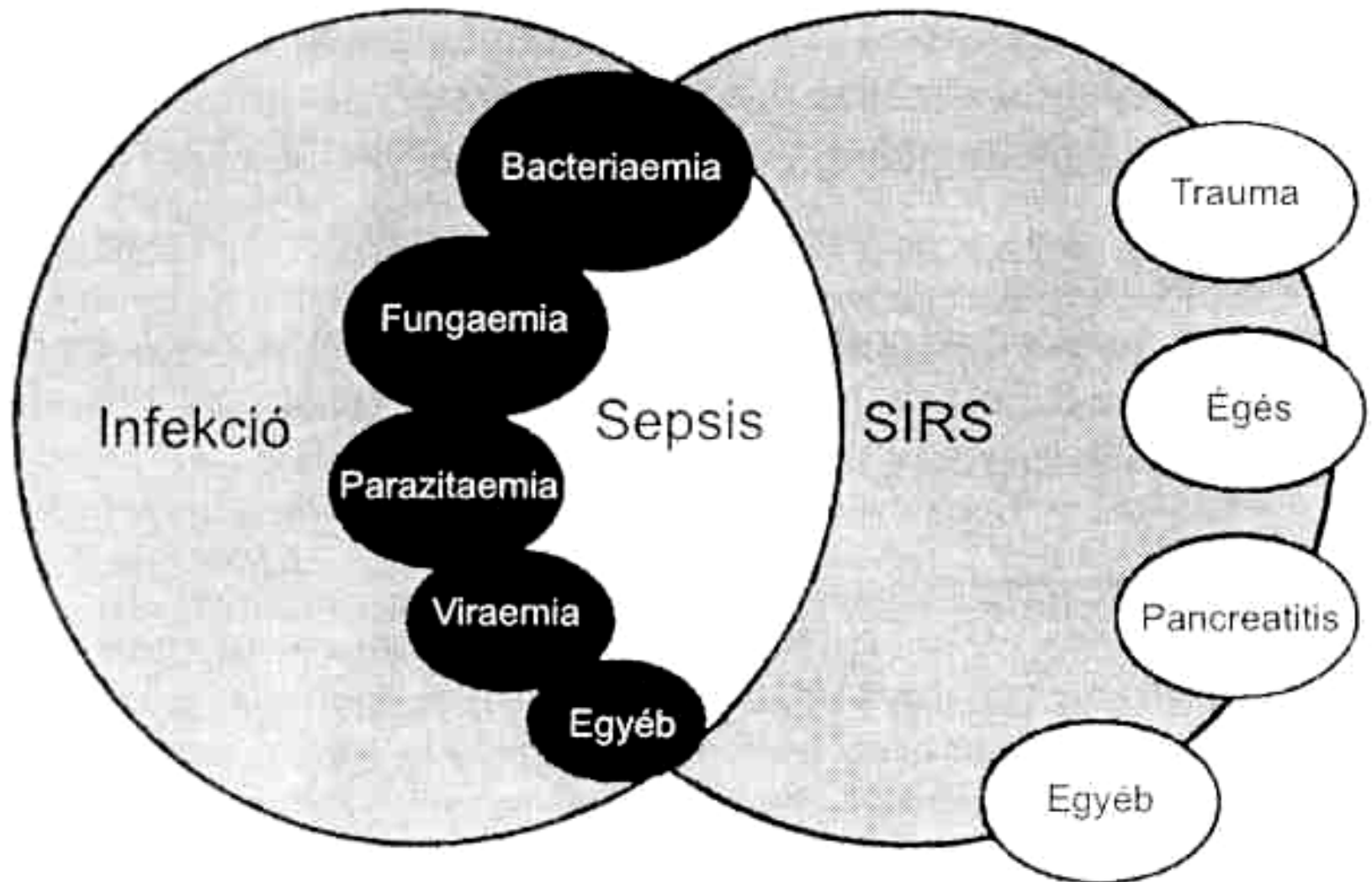
(MODS - Multiple Organ Dysfunction Syndrome:

SIRS-hez társuló reverzibilis szervelégtelenségek)

(NINCS! - szeptikémia

szepszis szindróma)

Kapcsolat az *infekciós és nem infekciós* eredetű tényezők szisztémás gyulladásos válasz-syndromát kiváltó folyamatban (12)

Trigger és trigger-idő

Minden/bármilyen külső behatás ⇒ SIRS

- trauma, műtét
- égés
- infarctus, fájdalom ...
- infekciók: vírus, gomba, baktériumok

Amennyiben a behatás elhúzódik (> 24 h)

- ⇒ SIRS, MODS (infekció nélkül)
- ⇒ szepszis, súlyos szepszis (infekció)

**Továbbra is fennálló infekció, vagy agresszív kórokozó,
vagy legyengült szervezet**

⇒ MOF

Időbeliség

A szepszis folyamat

→ van idő (nem sok), csak fel kell ismerni és agresszíven kezelni kell

A szepszist könnyebb „megelőzni”, mint a MOF-ot kezelni

Infekció

Gyulladást kiváltó bacterialis termékek

(pl. LPS, zymosan, stb.)

Aktivált sejtek

(macrophagok, polymorphonuclearis granulocyták, endothelsejtek, stb.)

Képződő mediátorok

(cytokinek, O₂ szabad gyökök, prostaglandinok, NO, stb.)

Célsejtek

(endothel-, simaizomsejtek, thrombocyták, stb.)

Következményes pathophysiologias állapot

(Shock, ARDS, AVE, DIC, tejsavacidosis, MODS-MOF, stb.)

Pathomechanizmus

Bármilyen noxa a behatás helyén primer, aspecifikus védekező reakciók sorozatát indítja el

- **szimpatikus tónusfokozódás – vasoconstrictio**
- **first line immunológiai folyamatok – sejtes elemek**
- **akut fázis proteinek - aspecifikus biológiai védekezés**
PG, bradykinin, komplement
- **citokinek**
- **egyéb anyagok**

Kb. 150 féle anyag

- **lokális thrombin-generáció**

Kapilláris keringés, mikrocirkuláció

A vasoconstrictio oka a szimpatikus tónusfokozódás + lokális direkt mechanizmusok

→ a prekapilláris sphincterek szűkülete

- SVR nő**
- a kapilláris átáramlás csökken**
- a szöveti perfúzió csökken**
- O₂-kínálat csökken - felhasználás nő**
- aerob anyagcsere ⇒ anaerob**

→ stasis a mikrocirkuláció területén

- thrombin-generáció (alvadás-aktiválódás)**
- folyadék kilép az intersticiumba**

Első vonalbeli immunológiai folyamatok

Fvs-ek kicsapódása az érendothelen

- monocyták
  - neutrophyl leukociták
- } **fagocyták**

a phagocytosis aktiválódása

a proinflammatoricus citokinek produkciója

T-limfociták aktiválódása

- ez már a citokinek következménye
- szerepük az akut szakban nem hangsúlyos

B-limfociták

- ellenanyag-termelés csak napok múlva (lenne)

Pathomechanizmus

Bármilyen noxa a behatás helyén primer, aspecifikus védekező reakciók sorozatát indítja el

(→ szimpatikus tónusfokozódás – vasoconstrictio)

(→ first line immunológiai folyamatok – sejtes elemek)

→ akut fázis proteinek - aspecifikus biológiai védekezés

PG, bradykinin, komplement

→ citokinek

→ egyéb anyagok

Kb. 150 féle anyag

→ lokális thrombin-generáció

Aspecifikus biológiai védekezés I.

1. Komplement rendszer

- fehérjék, a plazmafehérjék 5%-át adják (C1-C9)
- aktiválódás kaszkádszerűen
- két gócpont, C3 és C5

Szerepük - jó/rossz

- a monocyta/macrofágokra hatva fokozzák a chemotaxist (C3)

leu adhesio, „cupture”

hisztamin-felszabadulás (vasodilatatio)

-thrombocyta aggregáció fokozása

intravascularis thrombosis fokozása

Aspecifikus biológiai védekezés II.

2. Kallikrein - kinin - bradykinin

kininogen   kallikrein →   kinin → bradykinin

Szerepük:

- felelősek a fájdalomért, több gyulladáshoz vezető tünetért
- értágítás!
- véralvadás

3. Prostaglandinok, leukotriének

- a sérült sejt membránjaiból képződnek
- az arachidonsav-metabolizmus végtermékei

prostaglandinok

PGE_2 , PGE_3

TXA_2

leukotriének

LTB_4 , LTB_5

Alacsony molekulású fehérjék (hormonok)

- rövid, másodperces félidő

Szerepük lényegében messenger-functio

- lokális
- szisztémás $\Rightarrow$ a SIRS, szepszis távoli hatásai

Óriási tömegben képződnek (Mo, Neu)

- ez nagy szintézis-igény!

Proinflammatorikus

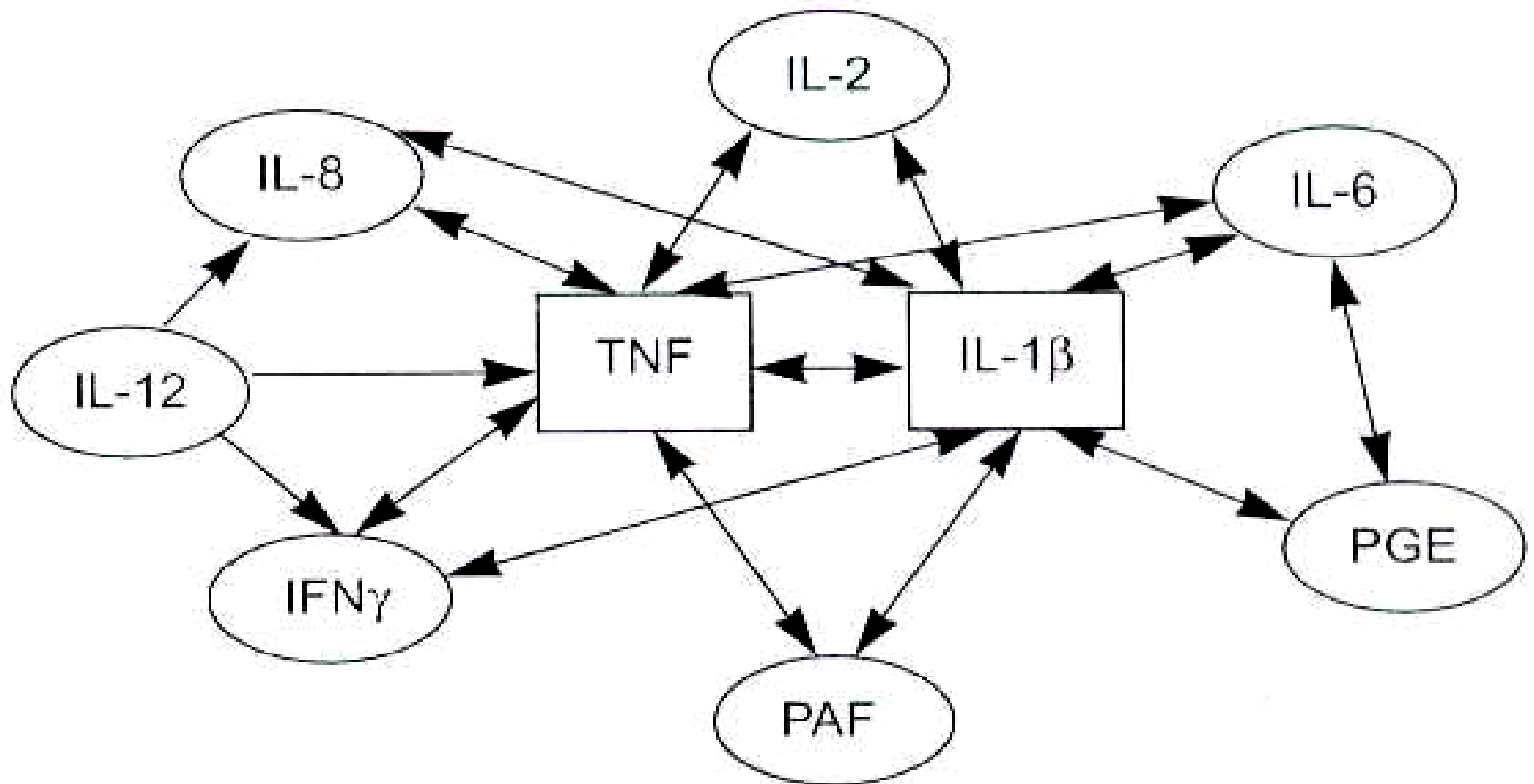
- $\text{TNF}\alpha$, IL1,-6,-8,-12,-18
- interferon γ
- GCSF

Antiinflammatorikus:

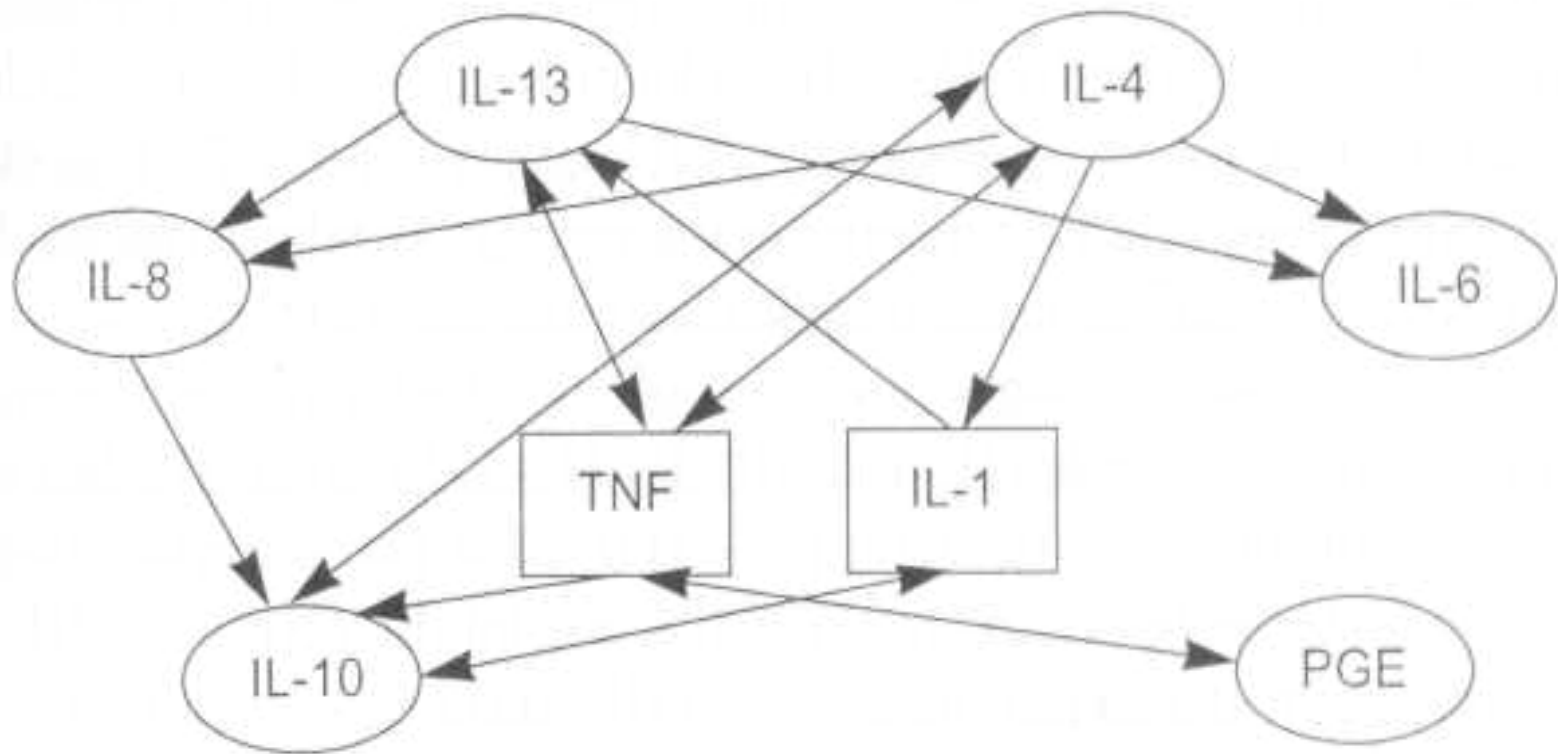
- IL-1, IL-10, TGF- β , ILGF

A gyulladáso (proinflammatoricus) cytokinek interakciói

A gyulladást csökkentő (antiinflammatoricus) cytokinek interakciói

Magyarázat: TNF = tumor necrosis faktor, IL = interleukin-,
IFN- α = interferon, PAF = thrombocytá aktiváló faktor,
PGE = prostaglandin E

Egyéb endogen mediátorok, „melléktermékek”

1. BPI (bactericid/permeabilitást fokozó fehérje)

- a Neu granulocytákból szabadul fel**
- bactericid hatás**

2. PAF (platelet activating factor)

- Neu, Mo, thr és az epithel sejtek termelik**
- a nevénel többbrétű, több támadáspontú hatás**
- vasodilatatio (NO)**

3. NO

- az ér-endothelben szabadul fel**
- vasodilatatio**
- a refrakter szeptikus sokk „okozója”**

Egyéb endogen anyagok ...

5. Szabad gyökök

- a sejt-destructiok során keletkeznek, különösen a sejtfal töredezése során
- H_2O_2 , O_3^-

Szerepük: igen hatékony oxidáció → további destructiok

Pathomechanizmus

Bármilyen noxa a behatás helyén primer, aspecifikus védekező reakciók sorozatát indítja el

(→ szimpatikus tónusfokozódás – vasoconstrictio)

(→ first line immunológiai folyamatok – sejtes elemek)

→ akut fázis proteinek - aspecifikus biológiai védekezés

PG, bradykinin, komplement

→ citokinek

→ egyéb anyagok

Kb. 150 féle anyag

→ lokális thrombin-generáció

A folyamatok összessége következtében ...

⇒ leukocyta adherencia

sérül a capilláris endothel

áteresztővé válik, folyadék lép ki

„capillar leak” sy

⇒ a microcirkulációban csökken az áramlás (stasis)

microthrombusok (thrombin-generáció, DIC)

anaerob anyagcsere

a sejtek energetikai insufficienciája

A patofiziológiai folyamatok ...

- célirányosak - a cél a behatoló ágens elpusztítása**
- azonban a képződött anyagok nem specifikusan csak az idegen anyagot roncsolják, hanem a saját sejteket is**
- a (kórokozó), a mediátorok a szervezet távoli részein is hatnak**

**a szervezet egésze védekezik
és
a szervezet egésze károsodik**

Hogyan generalizálódik a folyamat?

Azaz: hogyan, miért alakul ki többszervi elégtelenség?

- 1. A citokinek, szabad-gyökök stb. direkt membránkárosító hatása (pl. ARDS)**
- 2. A védekezés a szervezet egészét érinti (kimerülnek az energia-tartalékok)**

a legfontosabb

- 3. A mikrocirkuláció zavara**

a szervek hypoperfúziója szervelégtelenséghez vezet

→ Következmény ⇒ MOF

Szerveleégtelenség definíciója - keringés

Shock

- adekvát volumen bevitel ellenére > 1 órán át tartó hypotensio (syst. RR < 90 Hgmm, csökkenés > 40 Hgmm)
- distributív shock (SVR↓, CO↑)
- myocardialis dysfunctio
- mortalitás > 50%

Szerveleégtelenség definíciója - pulmonalis elégtelenség 1.

A legtöbb beteg nem intubált.

A hypoxaemia felismerése fontos! („C”). Kritérium:

- $paO_2 < 55$ Hgmm és/vagy $SaO_2 < 88\%$

Légzési elégtelenség kritériuma

- tudatzavar (GCS < 8)

- PaO_2 Hgmm < 60 vagy $SaO_2 < 90\%$

- $PaCO_2$ Hgmm > 60 és/vagy $pHa < 7,25$

- légzésszám > 40/min

Szerveleégtelenség definíciója - pulmonalis elégtelenség 2.

48-96 órával a szepszis kifejlődése után

ALI: - $\text{PaO}_2 / \text{FiO}_2 < 300$

- bilaterális infiltrátumok

- $\text{PCWP} \leq 18$ Hgmm ill. nincs tüdőoedema

- FiO_2 -t célszerű 0,65 körül, vagy alatta tartani

ARDS: mint fent, de $\text{PaO}_2 / \text{FiO}_2 < 200$

Az ALI lényegében intersticiális oedema

diuretikummal jól kezelhető

Azonban fontos követni, mert a forszírozott folyadékbevitel tüdőoedemához vezethet

Szerveleégtelenség definíciója - veseleégtelenség

A vese 40-60%-ban érintett

20-40% megy át veseleégtelenségbe

	vizeletmennyiség	CN (mmol/l)	Kreat.(μmol/l)
Akut veseártalom	< 800 ml/nap	> 8	> 120
(ARI)	< 200 ml/6 óra		
Akut veseleégt. sz	< 400 ml/nap	> 16	> 240
(ARFS)	< 100 ML/6 óra		
Súlyos ARFS	vesepótló kezelés		

Figyelem!

A diuresis követése a fontos!

A CN és kreat. értékek 24-48 órát késnek

Szerveleégtelenség definíciója - májelégtelenség

Kritériumok:

- Se.bi 48 órán át > 34 mmol/l
- SGOT $> 2x$ a normál értéknek
- albumin-szint $\downarrow$ (ennek más oka is van)
- koleszterin-szint $\downarrow$

A májelégtelenség (centralis hepatocell. necrosis) további szervek működészavarát hozza

- hepato-renalisy
- hepaticus coma
- hepato-pulmonalis sy
- sec. hyperaldosteronismus

Ha máj-vese-pulmonális elégtelenség együtt észlelhető, a mortalitás 92-95% !

Szervelegtelenség definíciója - gastrointestinalis rendszer

**Sepsis, septicus shock állapotában a gastrointestinalis rendszer
elsősorban érintett**

**a vasoconstrictio és a redistributio miatt a mucosa
vérátáramlása 50-60%-al csökken**

bakterialis transzlokáció (G -)

endogen szepszis

**A gastrointestinalis rendszer zavara a sepsis fenntartójává válik
(„as a fuel”) (a bél nem drainált abscessus)**

Szerveleégtelenség definíciója - GI - rendszer

Tünetek:

- étvágytalanság (lenne)
- bélmotilitás-zavar → 3. folyadéktér
- gastroparesis - nehezen kezelhető
- a colon rezisztensebb az ischaemiára, de a bacterial growth innen indul!

Ulcus:

- gastricus stress ulcus lehet
- duodenum ulceráció ritka

A szervelégtelenség definíciója - idegrendszer

Az első tünet a mentális zavar. Okai:

- hypoperfúzió
- mikroembolisatio
- agyoedema
- gyógyszerhatás, máj, vese, toxinok ...

Progrediáló tudatzavar rossz jel

Perifériás idegrendszer károsodása

- critical illness polyneuropathia- ok az axon-degeneráció
- lassú javulás, 6 hónapig is eltarthat!
- IgM-tartalmú Ig javít?

A szervelégtelenség definíciója - véralvadás-zavar, DIC

- a SIRS, sepsis első vonalbeli kórfolyamata**
- ha generalizálttá válik, nehezen reverzálható**
- az első észlelésektől követni kell, de fő kezelése a
hydrálás**
- ha a consumptionnak vérzéses klinikai tünetei vannak,
csak akkor kell a hiányt korrigálni – fibrinolysis is!!**

Többszervi elégtelenség - MOF

Manifesztációs sorrend nem állítható fel, de

- a coagulációs rendszer zavara a szepszis alapja**
- ha microcirkulációs zavar van, hypoxia valószínű**
- a pumpafunkció bizonyosan zavart, alábecsüljük**
- a keringés latens módon mindig zavart**

Többszervi elégtelenség - MOF

Többszervi elégtelenség - MOF ...

... teljes manifesztációja a „capiller leak” syndroma

Tünetei:

- a nem alulfekvő részeken is intersticialis oedema**
- a beteg „tészta-tapintatú”**
- ekkor már legkevesebb lélegeztetett → ALI, ARDS**

Mit tehetünk a szepszis kezelésében?

- megelőzni, ill. időben felismerni
- gyorsan cselekedni! Nem hagyni, hogy „elszabaduljanak” a patofiziológiai folyamatok

A szepszis diagnózinga

- **Nehéz. Nincs bedside testing!**
- **Diagnosztika és terápia az első perctől együtt fut!**
- **Legbiztosabb diagnózinga ⇒ gondolunk rá**

Kapaszkodók:

- **klinikai jelek**
- **laboratóriumi diagnosztika**
- **infekció keresése**
- **mikrobiológiai vizsgálatok**
- **képalkotó eljárások**
- **konzíliumok**

Első klinikai jelek

1. Megváltozik a beteg viselkedése

→ mentális változás

2. Hyperglycaemia

→ antiinzuláris hormonok túlsúlya (adrenalin, NA, Steroidok)

3. Sympathicotonia

- tachycardia

- RR normális vagy magas

⇒ már beindultak a patofiziológiai folyamatok

vasoconstrictio, EC folyadékhiány

Első klinikai jelek

4. Tachypnoe

5. Láz igen / nem

Vigyázni! A láz komoly differenciáldiagnosztikai probléma!

Mi a teendő az első klinikai tünetek észlelésekor?

- 1. Mi lehet az ok? (képalkotók, sebész...) (anamnesztikus adatok)**
- 2. Aspecifikus kezelés**
  - nyugalomba helyezés = fájdalomcsillapítás
= szedáció**
  - lázcsillapítás**
  - oxigén-supplementáció**
- 3. Mintavétel laboratóriumi vizsgálatokra**
  - vérgáz (oxigenizáció, laktát)**
  - szérum glukóz**
  - minőségi vérkép**
  - PCT**

Mi a teendő az első klinikai tünetek észlelésekor?

4. Folyadék - folyadék - folyadék

Cél: növelni az intravasalis térfogatot

**a magasabb áramlás mérsékli a vasoconstrictiot
(inkább áramlás, mint nyomás kell)**

**javul a mikrocirkuláció
javul a szöveti oxigenizáció**

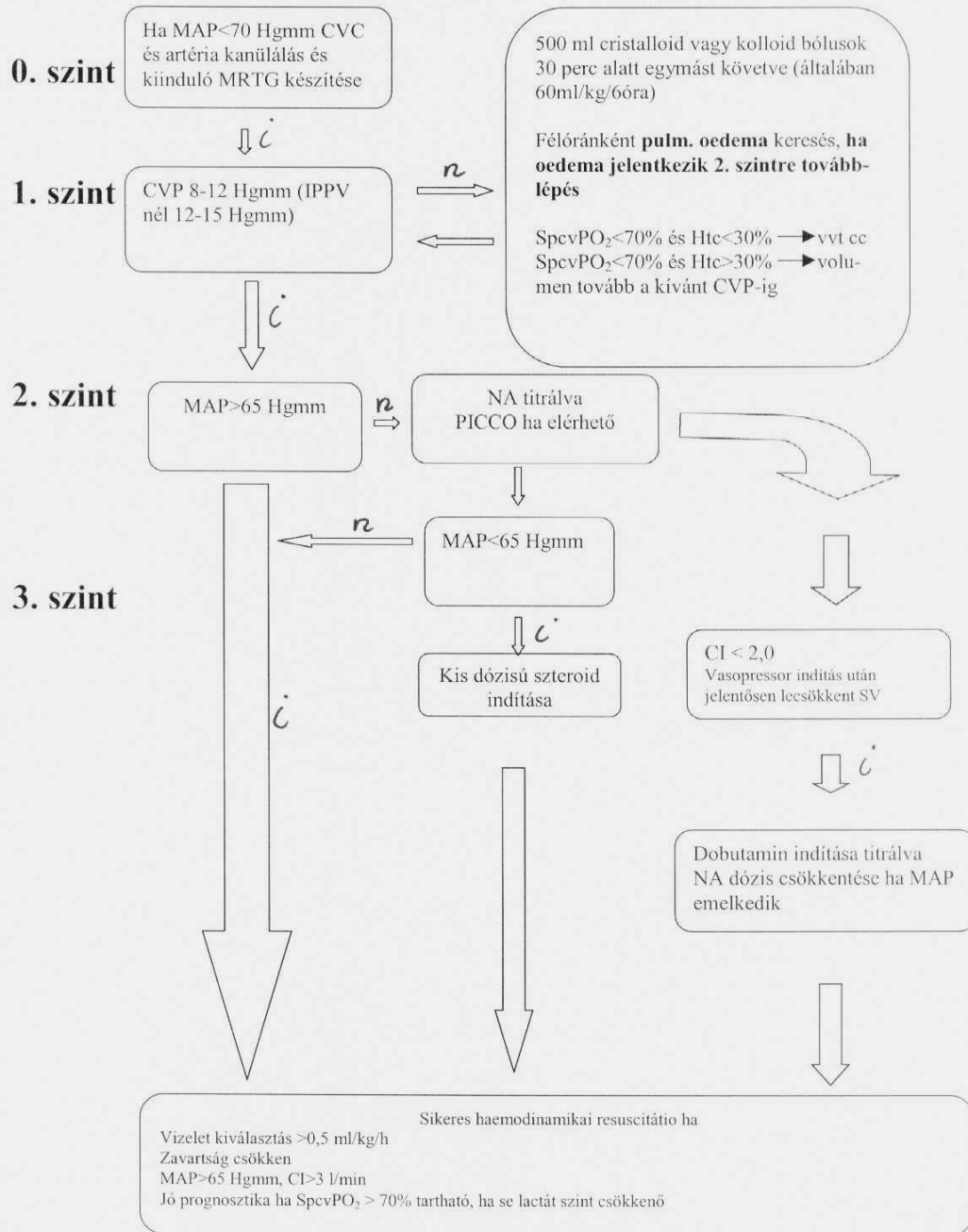
a MOF megelőzésének biztosítója!

N.b.: az első percekben ne gondolkozz azon, hogy SIRS vagy sepsis ⇒ kezeld!

**A kezelés kulcsa a hemodinamikai stabilizálás, a
szöveti oxigenizáció biztosítása
„6 órás folyadék - challenge”**

Korai hat órás haemodinamikai resuscitáció KAITO-n

Folyadék - „challenge”

- **RR syst. < 90 Hgmm**
- **P > 100/min**
- **hideg végtagok**
- **laktát-acidosis (> 2 mmol/l art.)**

Milyen folyadék ...

Folyadék:

- kristalloid, Ringer vagy R-L
- nincs előnye az albuminnak és a plazmapótszereknek

Bár: a plazmapótszerek (haes-készítmények) a volumen-stabilizálásában előnnyel bírnak, nem csökkentik

átmeneti

sem a vasopresszor-igényt, sem a túlélést

... és milyen vasopressor?

Vasopressor:

- noradrenalin
- (vasopressin jó lehetne)
- dopamin ne $\Rightarrow$ tachycardizál
- a kis dózisú dopamin nem előzi meg a veseelégtelenséget!

Kardiális támogatás:

- dobutamin $\rightarrow$ de hypovolaemiával tachycardizál!
- béta blokkert ne adjunk!
- digitalis csak megelőzően is beteg szívre (pumpafunkció) hat.
A frekvenciát itt nem fogja csökkenteni!

Építsük fel a monitorozást!

1. Folyadékbevitel:

- perifériás vénán (vénákon) át is el lehet kezdeni
- centrális helyzetű véna

CVP, S_vO_2

- pulmonalis katéter (nem sine qua non)

PCWP

2. Folyadékürítés:

- hólyagkatéter
- esetleg óradiuresis-mérő

Építsük fel a monitorozást!

3. Artériás katéter

- IBP
- PaO₂ / FiO₂
- laktát

4. Haemodinamikai monitorozás

- S-G katéter
- PICCO

5. Intragastricus pH mérés

- a splanchnicus terület működésavara
- artériás laktát és PaCO₂-vel értelmezhető

A szepszis diagnózinga

- **Nehéz. Nincs bedside tesztng!**
- **Diagnosztika és terápia az első perctől együtt fut!**
- **Legbiztosabb diagnózingis ⇒ gondolunk rá**

Kapaszkodók:

- **klinikai jelek**
- **laboratóriumi diagnosztika**
- **infekció keresése**
- **képalkotó eljárások**
- **konzíliumok**
- **mikrobiológiai vizsgálatok**

Laboratóriumi diagnosztika

1. Se-glukóz

- a se-glukóz 10-22 mmol/l is lehet minél magasabb, annál rosszabb a prognosis
- inzulin-kezelés korán

2. Artériás vérgázvizsgálat

- PaO_2 / FiO_2
- laktát (szöveti oxigenizáció mérése): > 2 mmol/l, kóros

3. Kevert vénás vér O_2 -szaturációja

- a szöveti oxigén-extractiora ad felvilágosítást
- $> 70\%$: nincs kivonás
- az artériás mintával együtt értékelhető

A vizsgálatokat 2-4-6 óránként érdemes végezni

4. Immunológiai vizsgálatok

- fvs, minőségi vérkép
- a Ly-szint csökkenése fontos mutató!
  - < 15% $\Rightarrow$ consumptio
  - < 8% $\Rightarrow$ súlyos consumptio
- Mo: < 3% $\Rightarrow$ súlyos consumptio, a csontvelő nem tud lépést tartani
  - Javulás, ha a Mo emelkedni kezd
  - Kontroll: hetente 2x
- Ig-vizsgálatnak nincs értelme (hígulás)
  - esetleg súlyos G+szepszis (IgM)

5. PCT: diagnosztikus értékű (1993. óta) („C”)

- a calcitonin precursora (13KD)
- a pajzsmirigy C-sejtjei állítják elő
- fiziológiásan $< 0,1$ ng/ml, küszöb $0,5$ ng/ml
- bakterialis/gomba/parazita szepszisben

> 100 ng/ml $\Rightarrow$ diagnosztikus érték

- korai jel, 2-3 órás $\Rightarrow$ csúcs 24 h-n belül
- nem nő: viralis, non-infect SIRS
- alkalmas differenciál diagnosztikára (> 200 ng/ml $\Rightarrow$ csak bact.)

trend követésre

Hol termelődik? $\Rightarrow$ extrathyreoidealisan

Miért? $\Rightarrow$ nem tudjuk

Lehet az első vizsgálat is! /infekció vagy szepszis?

Egyéb vizsgálatok

6. C-reaktív protein (1930. óta)

- nem diagnosztikus értékű
- talán non-infectious SIRS-ben releváns?

	szenzitivitás	specifitás
CRP	71,8	66,6
PCT	90,6	83,6

Egyéb vizsgálatok

7. Se-albumin-szint

- a folyadékterek mozgásának meghatározására alkalmas
- nem diagnosztikus (nem pótoljuk)

8. We - késői, lusta

9. Később szervspecifikus vizsgálatok

A szepszis diagnózinga

- **Nehéz. Nincs bedside tesztng!**
- **Diagnosztika és terápia az első perctől együtt fut!**
- **Legbiztosabb diagnózinga ⇒ gondolunk rá**

Kapaszkodók:

- **klinikai jelek**
- **laboratóriumi diagnosztika**
- **infekció keresése**
- **képalkotó eljárások**
- **konzíliumok**
- **mikrobiológiai vizsgálatok**

Mikrobiológiai vizsgálatok

Törekedni kell a kórokozó identifikálására!

- hemokultura naponta, akár többször is
- célzott mintavételek (pontosak legyenek!)
- gyors diagnosztika (Gram-festés)
(inkubálás)
(PCR-technika)
(MIC-érték)
- (tudjunk arról, milyen körülmények között történt a mintavétel)

A szepszis kezelése

- 1. A folyadék-bevitel, haemodinamikai stabilizálás (a kórok pontos ismerete nélkül is) már maga a terápia**
- 2. Góctalanítás, infekciókontroll, antibiotikum**
- 3. Inzulin-kezelés**
- 4. Ulcus- és thrombosis profilaxis**
- 5. Steroid**
- 6. Táplálás**
- 7. Transzfúzió**
- 8. Diuretikum**
- 9. Egyéb: Ig, AT-III, aPC**

A nosocomialis infekciók lehető megelőzése - infektókontroll

1. Drainek, katéterek „steril” behelyezése
2. Naponkénti kontroll
3. Minden csak addig legyen benn, míg szükséges!

Kézmosás

Kézmosás

Kézmosás

Kézmosás

Antibiotikum

Feltételezett kórokozó ellen (presumptív)

- kombinált, nagy dózisok

de-eszkalációs terápia

- célzott terápia

Intenzifikált inzulin-terápia

Javítja a túlélést, szignifikánsan!

Humulin R perfuzorban, csúszó skála szerint

Biztonságos vércukor-szint: 8 mmol/l

Napi akár 100E inzulin is!

Ulcer-profilaxis

1. Sucralphat (Venter)

- elegendő (különösen táplálással együtt)
- a gyomornedvre a szervezetnek szüksége van!

2. H₂-blokkoló

- ulcusos anamnesis
- steroid-terápia

3. PP₁

- ulcusos anamnesis + steroid
- stress-ulcus jelei

Thrombosis-profilaxis

LMW heparin, tskg szerint

- javítja a túlélést! („A”)
- úgy tűnik, nem lehet eleget adni

(bár a thrombosis-profilaxis legjobb prevenciója a hidrálás, az áramlás - a mozgás)

Mikor ne adjunk?

- ha a spontán PTI $> 1,5$ x normál

Alacsony dózisú hydrocortison

Igen, javítja a túlélést

Ok: reletív adrenocorticalis insufficiencia

Indikáció:

- volumenterhelésre és vasopresszorra nem reagáló keringés**
- már 6 órán belül elkezdhető**

Dózis:

- 3x100 mg vagy 6x50 mg vagy 100 mg bolus és 10 mg/h**
- 3 vagy 7 napig**

Adagolás: nap 1 tbl Fludrocortisonnal együtt

- ___ - Enterális, mozogjon a bél!**
- Ha más nem, folyadék, tea**
- Kis volumenű, isotoniás, rostos tápanyag**
- Ha nem megy, parenterális**

De nem egyszerű

enterális → under feeding

parenterális → overfeeding

} **veszély**

Bizonyos, hogy túltáplálni nem kell!

Mennyi az elég? ⇒ Nem tudjuk.

Transzfúzió

- A szöveti oxigenisatio érdekében 10 g/dl körül tartani!
- Csökkenteni a vérvételek számát

Alacsony dózisú vízhajtó

**Kacsdiuretikum, 5-10 mg/óra, ha a vizeletürítés < 0,5 ml/h
De a veseelégtelenség kialakulását csak kitolja**

Anticitokin-terápia

Számos próbálkozás volt, klinikai relevancia nélkül

Pentoxifyllin

- a TNF- α transcriptioját csökkenti - talán**
- nincs klinikai haszna**

Gondolkodjunk el

- a citokinek védik is a szervezetet!**
- bizonyos, hogy blokkolni kell?**

Immunglobulin-terápia

Aspecifikus, drága

- a szérum-szint többnyire alacsony
- esetleg IgM-tartalmú (Pentaglobin)

aspecifikus pentamer Ig

első vonalbeli kórokozócapture

Aktivált Protein C (aPC) (Xigris)

Coagulációs kaszkádon hat - gátolja

- gátolja a gyulladást**
- elősegíti a fibrinolysist**

Készítmény:

- recombinans human aktivált protein C**

Hatás:

- mortalitás - csökkenés szignifikáns (30,8% - 24,7%)**
- elsősorban pulmonalis eredetű szepszisben**

De:

- 6 órán belül adni**
- adequat folyadék (bázis) terápiával**
- vérzésveszély nagy, sok a kontraindikáció**

Egyéb próbálkozások

O₂- scavangerek

- **N-acetylcystein**
- **mannisol**
- **C-vitamin**   ⇒ **hatástalanok**

O₂-gyök képződése ↓

- **β-blokker**   ⇒ **hatástalan**

Indomethacin

- **cyclooxygenáz-gátlás**
- **oedema csökkentés**

fájdalomcsillapításra, bázisként

Egyéb ...

- **HF - nem segít**
- **extracorp. keringés - nem segít**
- **AT-III. - nem**
- **surfactant - nem**

MOF kezelése

1. Antibiotikum és minden egyéb

2. Szervtámogató kezelések:

- pulmonalis → lélegeztetés**
- veseelégtelenség → HD**
- GI-rendszer → táplálás**
- májelégtelenség → nincs terápia!**
- neurológiai → késői, nincs specifikus terápia**

3. Folyadékbevitel megszorítása - inkább „száraz” legyen a beteg

4. Keringéshez vasopresszor

5. 7-10 nap alatt reverzálható!